

**T.C. DEVLET DEMİRYOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
LİMAN VE FERİBOT YÖNETİMİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
HAYDARPAŞA LİMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ
OPERASYON MÜDÜRLÜĞÜ
İSTANBUL**

- İlgi: a) 13.05.2020 tarihli ve 2020/310 sayılı yazımız.
b) 11.09.2020 tarihli ve 2020/574 sayılı yazımız.
c) 18.09.2020 tarihli ve 60288926-572-E.264060 sayılı yazınız.

İlgi a), İlgi b) ve İlgi c) ile Müdürlüğünüz ve Derneğimiz arasında konşimento ibrazı ile yük teslimine ilişkin görüş alışverişinde bulunulmuş ve İlgi c) ile İlgi a)'nın kapsamlı olarak değerlendirilmek üzere Liman ve Feribot Dairesi Başkanlığı'na gönderildiği ve yapılacak değerlendirme neticesinde aksi bir talimat verilmediği sürece limanınızda eşya tesliminin bundan önce olduğu gibi bundan sonra da aynı usulde devam edeceği belirtilmiştir.

İstanbul Barosu Lojistik ve Taşıma Hukuku Komisyonu tarafından yük teslim talimat formu, yük teslim belgesi, etiketli konşimento gibi isimlerle de anılan ordino belgesinin hukuki yönüne ilişkin bir görüş oluşturulmuştur. Ordininonun malın doğru kişiye teslimini sağlayan bir belge olarak tanımlandığı görüşte, taşıyanın malın doğru hak sahibine teslimini gerçekleştirilmesini sağlama yükümlülüğü olduğu belirtilmiş ve gümrük mevzuatında ordino veya benzeri bir teslim belgesinin tanımlanmamış olmasının böyle bir belgenin hukuksuz olduğunu göstermediği; ordininonun taşıma hukuku açısından önemli bir belge olduğu vurgulanmıştır. Bahse konu görüşte ayrıca, taşıyanın ve taşıyana bu hizmeti yaptıran üst taşıyıcıların haklarının zayi olmaması için bu belgenin konşimentodan ari olarak tanziminin şart olduğu ve dünyadaki uygulamaların bu yönde olduğu bildirilmiştir.

Yük Teslim Talimat Formu (Ordino) Olmadan Teslim Edilmeyen Emtiaya İlişkin Anayasa Mahkemesine Yapılan Mülkiyet Hakkı İhlali Başvurusuna İlişkin Karar hakkında İstanbul Barosu Lojistik ve Taşıma Hukuku Komisyonu Başkanı tarafından da değerlendirmeler yapılmıştır.

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü tarafından Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne 24 Eylül 2020 tarihinde yapılan "Yük Teslim Talimat Formu" konulu bilgilendirme yapılmıştır. Yapılan bilgilendirmede Denizcilik Genel Müdürlüğü'nün Yük Teslim Talimat Formu ile ilgili girişimlerine yer verilmiş olup taşıma hukukunda varış yerine ulaşan malın taşıyan tarafından gönderilene tesliminin iki taraflı bir hukuki işlem olduğu, bunun için taşıyanın kendi rızasıyla mal üzerindeki zilyetliğini sonlandırarak, alıcıyı zilyet kılması gerektiği, bu teslim işlemine taşıyanın katılmamasının, en azından teslimin onun onayı veya talimatıyla gerçekleşmemesinin ulusal ve uluslararası hukuka aykırı olacağı, bu nedenle, taşıyanın imzalayarak yükün teslimine rıza gösterdiğini ifade ettiği "yük teslim talimat formu" veya "yük teslim belgesi" yahut "etiketli konşimento" veya "ordino" gibi isimlerle anılan bu belgenin, ulusal ve uluslararası taşımacılıkta yükün teslimi için geçerli bir belge olduğu bildirilmiştir. Yük teslim süreçlerine ilişkin denizcilik uygulamalarının etkin ve verimli sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi, deniz ticaretinin belirli bir güvenlik seviyesinde seyrinin ve sektör temsilcilerinin ortak menfaatinin temini ile liman işletmelerinin yük ilgilileri ile idare arasında kalmaması, sektörden gelen taleplere yerinde ve doğru cevap verilebilmesi bakımından, izah edilen bu konuda bir belge ya da elektronik uygulamanın Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından yapılmasının uygun bulunduğu belirtilmiştir.

www.utikad.org.tr

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda taşıyanın onayı alınmaksızın, yani ordinosuz ve sadece konşimento ibrazı ile yük teslim edilmemesi gerektiği aşikar olup yanlış teslimlerin yapılmaması için yazımızda bahsi geçen ve EK'lerde bilgilerinize sunulan görüşlerin dikkate alınması önem taşımaktadır.

Bahsi geçen hususlar çerçevesinde,

- Liman ve Feribot Dairesi Başkanlığı'na kapsamlı olarak değerlendirilmek üzere gönderildiğini belirttiğiniz İlgı a)'nın yanı sıra değerlendirilmek üzere işbu yazımız ve eklerinin de Müdürlüğünüzce Liman ve Feribot Dairesi Başkanlığı'na iletilmesinin,
- İşbu yazı ve ekleri doğrultusunda konunun Liman İşletme Müdürlüğünüzce de değerlendirilmesinin,
- Mevzuat hükümlerinin değerlendirmesinde hataya düşülerek eşya tesliminde izlenen İlgı c)'de açıkladığınız usule son verilerek işbu yazımız ve eklerinde hukuki gerekçeleriyle ayrıntılı olarak açıklanan taşıyanın onayı alınmaksızın ve yük teslim belgesi olmaksızın sadece konşimento ibrazı ile eşya teslimi yapılmamasının,
- T.C. Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü'nün Dilekçe ve Bilgi Edinme Hakkının Kullanılması konulu 2004/12 sayılı Genelgesi ile işbu yazımızın 30 gün içerisinde cevaplandırılmasının

değerlendirilerek tarafımıza bilgi verilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Cavit UĞUR
Genel Müdür

- EK: 1- İstanbul Barosu - Ordino Belgesinin Hukuki Yönden İncelenmesi.
2- Yük Teslim Talimat Formu (Ordino) Olmadan Teslim Edilmeyen Emtiaya İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Değerlendirmesi.
3- T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü'nün 24.09.2020 Tarihli ve 25270526-155.99-E.52731 Sayılı Yazısı.

DAĞITIM:

Gereği:
TCDD Haydarpaşa Liman İşletme Müdürlüğü

Bilgi:
T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

www.utikad.org.tr

İSTANBUL BAROSU LOJİSTİK VE TAŞIMA HUKUKU KOMİSYONU

ORDİNO BELGESİNİN HUKUKİ YÖNDEN İNCELENMESİ

1. Tanım:

Bu incelemenin başlığı Ordino olmakla birlikte, “yükün doğru alıcısına teslim edilmesini sağlayan” bu belge, “yük teslim talimat formu” veya “yük teslim belgesi” veya “teslim talimatı” ya da orijinal konişmentonun kopyasının üzerine yüke ilişkin bilgileri ve taşıyanın, yükün alıcıya teslim edilebileceğini belirttiği bir ibareyi içeren etiket yapıştırılmasıyla oluşturulan “etiketli konşimento” gibi isimlerle anılabilmektedir. Bu incelemede “**Ordino**” olarak söz edilecektir.

Yük üzerinde, tasarruf yetkisi olan tarafın malın nihai konşimento hamiline ya da hukuki hak sahibine teslimi için, depo, antrepo veya terminalde malı muhafaza eden tarafa verilen yazılı (şifreli elektronik mesaj (edi) ile de verilebilmektedir) yollanan bir teslim talimatıdır. Birçok hukuk sisteminde bu evrakın tanzimi için şekil şartı bulunmamaktadır.

Malın doğru kişiye teslimini sağlayan bir belgedir. Malı almak için orijinal konşimentonun taşıyana ya da onun temsilçisi olan acentesine teslimi yetmez. **Taşıyanın bu orijinal konşimentoyu getirenin doğru kişi olup olmadığını da kontrol etme görevi vardır.**

Ordino olarak belirlenen belge, konişmento'nun ve dolayısı ile emtia'nın usulüne uygun devredilmesine imkân sağlayan bir belgedir.

Ordino'nun İngilizcesi “delivery order” olarak kullanılmaktadır. “D/O” şeklinde yazılmaktadır.

Bir taşıma sözleşmesinde, taşıyan emtia'yı teslimi yerine getirdiğinde, emtia'yı kime teslim edeceği konusu önem kazanmaktadır. Taşıyan, taşıma sözleşmesinin ifasını ancak teslim ile sağlayabilir. Diğer yandan, varma yerinde

alıcının elindeki hak sahipliğini ispatlayan belgeyi kime ibraz edeceği konusu çok önemlidir. Ordino bu iki önemli konuyu çözüme kavuşturmaktadır.

Taşıyanın sorumluluğu; malın taşınmak için teslim aldığı andan başlayıp, alıcıya teslim edilmesi ile sona ermektedir. Bu arada, mala gelen her türlü kayıp, gecikme ve hasarla birlikte, mal üzerindeki zilyetlikten kaynaklanan hukuki sorumlulukları vardır.

Taşıyan kavramına, taşıma işini üstlenen firmalar, kendi araçları ile taşıyan fiziki taşıyıcılar, zincirleme ve karma taşımalarındaki bu sığata sahip tüm taşıyanlar, bunların acenteleri ve taşıma işleri organizatörleri, taşıma işleri komisyoncuları ve lojistik firmaları ulusal mevzuatımızda tanımlanmış çerçevede bu kural gereği sorumludurlar. Yine uluslararası anlaşmalar ve konvansiyonlar, aynı hukuki kurallara bağılı olarak, hükümler düzenlemektedirler. (Ulusal mevzuatımızda “**taşımacı**” “**taşıyan**” veya “**taşıyıcı**” tanımlarıyla ifade edilmektedir. Bu incelemede “**taşıyan**” olarak kullanılacaktır.)

2. Konışmento, Taşıma Senetleri ve Yük Teslim Süreci

Malın vardığı ülkede alıcılara teslimi orijinal konışmento veya taşıma senetlerinin ciroları havi şekilde taşıyana veya temsilcisine ibrazı ile gerçekleştirildiğinden söz konusu konışmento ve taşıma senetlerinin işlev ve sorumlulukları önemlidir. Bilindiğı gibi, konışmento; eşyayı temsil eden senettir. Konışmento'nun usulüne uygun devredilmesi önem kazanmaktadır. Deniz taşıması dışındaki, taşıma modlarında düzenlenen CMR Belgesi, Airwaybill, CIM belgesi ve diğere taşıma senetleri için de bu durum aynıdır. Bununla birlikte, konunun daha iyi anlaşılabilmesi için bu bölümde Konışmento açısından bir inceleme yapmak daha uygun olacaktır.

- Konışmento malın taşıyan tarafından teslim alındığını ve/veya taşıma aracına yüklenmiş olduğunu belgelendirdiğı için **bir nevi makbuz** kimliğı bulunmaktadır.
- Konışmento, taşıyanın malı istenen yere taşıma ve belirtilen alıcıya **teslim etme taahhüdünü** içermektedir.
- Yine konışmento malı temsil ettiğı için, malların daha yolda iken **satılması, temlik ve rehin edilmesi mümkün** hale gelmektedir.

- Deniz taşımalarda, konişmento bir kıymetli evrak niteliği taşımaktadır ve taşıyan ancak **konişmentonun kendisine veya görevlendirdiği acentesine ibraz karşılığında malı teslim edebilir.**

- Türk Ticaret Kanunu'nun 1228, 1230 ve 1236. maddeleri konişmentonun bu işlevlerini, TTK m.856-859 Taşıma Senedine ilişkin düzenlemeleri belirlemektedir.

Belirtildiği gibi, taşıyan teslim aldığı andan itibaren ve varıştan sonra dahi konişmento kendisine geri teslim edilene kadar malların akıbetinden ve değerinden sorumludur. Ancak bu arada mallar saklanmak üzere taşıyan veya temsilcisi tarafından emaneten geçici depolama yeri veya antrepo işletmecisine teslim edilmiştir. **Bir diğer deyişle taşıyan her ne kadar malın zilyedi olsa da eşyalar kendi muhafazasında değildir.** Taşıyan, konişmentonun kendisine ibraz edilmesini takiben, yükü teslim alma hakkına sahip olan kişi adına, yükün bu alıcıya teslim edilebileceğini belirten bir belge düzenlemesi zorunluluğu vardır. Bu belgenin alıcı tarafından ilgili depo veya antrepoya basılı veya elektronik evrak olarak ibraz edilmesiyle yük fiziki olarak teslim alınabilir.

Taşıyan, taşımak için teslim aldığı mal için emre, hamiline ya da nama, konişmento ya da konişmento benzeri taşıma senedi keşide ederek malın sahibi adına ve onun talimatlarına uygun olarak taşıma edimini yerine getirir. Belirtilen tarafa malı teslim etmek için düzenlediği ordino veya ordino yerine geçen ve talimat niteliğinde olan belge ile malı hukuken gerçek sahibine teslim ederek bu görevinin sonlandırılmasını sağlar.

3. Ordino (Delivery Order) ve Teslim Süreci

Ordino, malın doğru kişiye teslimini sağlayan bir belgedir. Malı almak için orijinal konişmentonun taşıyana ya da onun temsilcisi olan acentesine teslimi yetmez. **Taşıyanın bu orijinal konişmentoyu getirenin doğru kişi olup olmadığını da kontrol etme görevi vardır.** Malın gerçek sahibi de olsa mal taşıyan tarafından orijinal konişmento teslim alınmadan verilemez. **Aksi takdirde deponun ordinoyu aramaksızın konişmentoyu elinde tutan alıcıya malı vermesi halinde taşıyanın hakları zayi olabilecektir.**

Ordino, konişmento ile değiştirilmek sureti ile vücut bulur. Ordino'yu gerekli kılan durum, malı ve malın sahipliğini belirleyen belgenin yani konişmentonun taşıyanın kendisine ya da temsilcisine teslim edilmesidir.

Yukarda sözünü ettiğimiz taşıyanın sorumluluğunun sona erdirildiği teslim aşaması çok büyük önem içermektedir.

Taşıma eyleminin başlaması ile, zilyetlik taşıyana devredilir ve fiili hakimiyeti kazanır. Taşıyan o emtianın zilyedir. Varma yerinde emtia'nın teslim edildiği antrepo işletmecisi ile Saklama Sözleşmesi (Vedia Sözleşmesi) yapar. Taşıyan bu sözleşme ile yük üzerindeki zilyetliğini devreder. Bu aşamadan sonra Antrepo İşletmecisi, taşıyanın talimatı olamadan yükü üçüncü şahıslara devredemez, teslim edemez. Eşya hukuku açısından, MK mad.977 de bu konuda düzenleme bulunmaktadır.

MADDE 977.- "Zilyetlik, şeyin veya şey üzerinde hakimiyeti sağlayacak araçların, edinene teslimi veya edinenin önceki zilyedin rızasıyla şey üzerinde hakimiyeti kullanacak duruma gelmesi halinde devredilmiş olur." Hükmünde belirtildiği gibi, ordino "önceki zilyedin" rızasını kanıtlayan bir belge olması sebebi ile gerekli bir belgedir.

Taşıma araçlarından tahliye edilerek, **varış yeri terminallerine veya geçici depolama yerlerine geçici olarak teslim edilmiş olan** uluslararası ticarete konu yükün alıcıya teslimi aşaması sorumluluğun bittiği nokta olması sebebi ile, mutlaka taşıyanın kontrolünde olmalıdır.

Uluslararası ticarete konu malın doğru alıcıya tesliminin ve taşımadan doğan navlun ve diğer masrafların taşıyana veya acentesine ödenmiş olmasıyla, aradaki taşıma sözleşmesi ilişkisi tamamlanmış olur.

Bu koşulun yerine getirmenin doğrudan ve tartışmasız sorumlusu taşıyandır. Taşıyanın, malın doğru hak sahibine teslimini gerçekleştirilmesini sağlama yükümlülüğü vardır.

Taşıyanın, malın doğru hak sahibine teslimini gerçekleştirilmesini sağlayan belgenin düzenlenmesi, öncelikle Eşya Hukukunun genel ilkeleri ile belirlenmekle birlikte, taşıma mevzuatının genel yapısı, uluslararası ticaret ve Uluslararası teslim şekillerinde, paralellik arz eden düzenlemeler vardır. Ordino veya ordino yerine geçebilecek teslim belgeleri, bu düzenlemelerin sonucu ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, Taşıyan doğru alıcıyı tespit ederek ve taşımadan doğan navlun ve diğer masrafların taşıyana veya acentesine ödenmiş olmasını takiben, yükü teslim alma hakkına sahip olan kişi adına, yükün bu alıcıya teslim edilebileceğini belirten bir belge düzenler. Bu belgenin alıcı

tarafından ilgili geçici depolama yeri işletmecisine ibrazıyla yük fiziki olarak teslim alınabilir.

4.Gümrük Mevzuatı Açısından değerlendirme;

İthalat taşımalarında, taşıyan tarafından alıcıya verilen bu belgenin adı, geçici depolama yeri işletmelerinin devlet (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı birimlerinin veya ilgili limanı işleten TCDD işletmesinin) sorumluluğunda olduğu önceki yıllarda **"ordino"** idi. **O dönemde de ordino olmaksızın yükün teslimi mümkün değildi.**

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, Gümrük mevzuatının, taşıma sözleşmesinin ifası, teslim ve teslimin hukuki yapısını düzenlemek ile ilgili, doğrudan bir ilişkisi yoktur. Zilyetliğin yönetimi ile ilgili bir düzenlemesi mevcut değildir. Aslında bu hususların çoğu, Gümrük Kanunu'nun düzenleme alanı içinde de değildir.

Gümrük idarelerinin ve devletin, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile geçici depolama yeri işletmeciliğinden çekilmesi ve bu fonksiyonu özel işletmelere bırakmasını takiben ordino evrakının muhatabı değişmiş ve daha güncel bir ifadeyle, belgenin işlevini daha iyi anlatan isimlerle kullanılmaya başlanmıştır.

Yükün doğru alıcısına teslim edilebileceğini belirten ve farklı formatlarda kullanılmaya devam edilen bu belgeye **"yük teslim talimat formu"** veya **"yük teslim belgesi"** veya orijinal konişmentonun kopyasının üzerine yüke ilişkin bilgileri ve taşıyanın yükün alıcıya teslim edilebileceğini belirttiği bir ibareyi içeren etiket yapıştırılmasıyla oluşturulan **"etiketli konşimento"** gibi isimler verilmektedir.

Görüldüğü gibi gerek uluslararası ve ulusal taşıma mevzuatı, gerekse uluslararası ticaretteki teslim şekillerinin zorunlu gördüğü ve düzene koyduğu bir kurallar silsilesi söz konusudur.

Gümrük mevzuatında ordino veya benzeri bir teslim belgesinin tanımlanmamış olması böyle bir belgenin hukuksuz olduğunu göstermez. Ordino, taşıma hukuku açısından önemli bir belgedir. Damga vergisi kanununda yeri vardır.

5. Ordino (Teslim Belgesi) için Ücret Alınabilir mi?

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Taşıma İşleri başlıklı 4'üncü kitabının, 870. Maddesi "*taşıyanın taşıma ücretinden başka gerekli olan giderleri isteyebileceğini*" hükme bağlamıştır.

Taşıyan yukarda anlatılmaya çalışıldığı şekilde, kendisine kanunen verilen sorumluluğunu güvence altına alabilmek için yükün "doğru alıcısına" fiziken teslim edilmesi süreci ve bu işlemi gösteren belge ve aldığı risk karşılığı verdiği hizmeti ve *bu hizmetin bedelini alabilmelidir. Bu durum, hayatın olağan akışına uygun bir durumdur ve uluslararası taşımacılıkta da uygulaması bulunmaktadır.*

Ayrıca bilinmelidir ki, taşıma işinden kaynaklanan ücretler sadece navlun değildir. Uluslararası taşımacılık gibi pek çok yönü olan ve gerek yurt dışında gerekse yurt içinde farklı hizmetlerin üretildiği bu sürecin navlun dışında hizmet bedellerinin olması kaçınılmazdır.

Çeşitli nedenlerle, yükün fiziki olarak taşınmasının ücreti olan navlun dışında farklı hizmetler üretilir ve bunlardan kaynaklı farklı masraflar oluşur. Bu masraflar ticaret ve özel hukuk çerçevesinde ve verilen hizmete göre belirlenir. *Otoban ücretleri, geçiş belge ücretleri, Gümrük müşavirlik ve muamele ücretleri, minimum ardiye, ambar kabul ücretleri, Muayene ücretleri, Gümrük mesai ücretleri, Ambar ücretleri, mesai ücretleri, Kargo sahası Otopark ücretleri, Airwaybil, Terminal ücretleri gibi...*

Dolayısıyla özel hukuk ve sözleşme serbestisi çerçevesinde gönderici-taşıyan-alıcı arasında yürütülen ticaretin gereği oluşan ordino ücreti dâhil çeşitli bedellerin, **serbest ekonomi rejimi**, ilkeleri doğrultusunda bir fiyat oluşturulması gerekir.

BU konuda, Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamaları, **ordino karşılığı ücret alınmasının Türkiye'de alışılmış ve kabul edilmiş bir gelenek olup, ordino ücretinin sözleşmede kararlaştırılmamış dahi olsa davacı taşıyıcıya ödenmesi gerektiği yönünde birçok kararı bulunmaktadır.**

(T.C. YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ E. 2015/7168 K. 2016/1460 T. 15.2.2016)

6. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Kararı

(Danıştay 10. Daire tarafından verilen E:2011/9380-K:2015/4632 sayılı davanın reddi kararı davacının temyiz talebi sonucunda **Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2016/2991E-2018/5551K sayılı kararıyla bozulmuş**, bozma kararına karşı karar düzeltme yoluna başvurulmuştur. Ancak Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun E:2019/2250 K:2020/812 sayılı kararıyla karar düzeltme isteminin reddine karar verilmiştir.)

T.C. Danıştay, İdari Dava Daireleri Kurulu E. 2016/2991 K. 2018/ 5551 sayılı bozma kararı, Denizcilik Müsteşarlığı'nın Uluslararası Deniz Ticaret Hukuku ve Türk Ticaret Kanunu'ndan kaynaklanan yük teslim sürecinin nasıl olması gerektiğini açıklayan, "*Denizyoluyla İthal Edilen Malların Teslimi*" konulu 17.05.2011 tarih ve 14765 sayılı yazısının iptaline ilişkindir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu bu kararıyla, yazıyı yayınlayan Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü'nün gümrüklü sahalarda yapılan bir işlemde yetki alanı dışında bir düzenleme yaptığı gerekçesiyle ilgili yazının iptal edilmesine karar vermiştir.

Kararın ilgili bölümü şöyledir;

"Yukarıda yer verilen hükümlerin değerlendirilmesinden; gümrüklü saha içerisinde mal teslimine dair düzenlemeleri yapma veya kural koyma yetkisinin davaya konu işlem tarihi itibarıyla Gümrük Müsteşarlığına ait olduğu sonucuna varılmıştır....."

"Bu itibarla; Deniz Ticareti Genel Müdürlüğünce, geçici depo veya antrepodaki yüklerin alıcılara tesliminin nasıl yapılacağına dair işletmecilerin bilgilendirilmesi konusunda düzenleme yapma yetkisi olmadığından, davaya konu edilen işlemde yasalara ve üst hukuk kurallarına uyarlık görülmemiştir. "

Bu karar, idarenin kararını değiştiren, sınırlı etki alanı olması gereken bir karardır. Sadece, bahse konu idari tasarrufun iptal edilmesini kararlaştırmıştır.

Uluslararası Taşıma hukuku, Deniz Ticareti Hukuku, taraf olduğumuz Uluslararası Konvansiyonlar ve Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan hükümlerin açık düzenlemeleri karşısında **yükün liman terminalleri, geçici depolama yerleri ve antrepolar tarafından alıcıya teslimi sırasında taşıma sözleşmesinin iki tarafından birisi olan taşıyanın onayının aranması gerektiği kuralını ortadan kaldırmamaktadır.**

Bu kararın, uygulamada herhangi bir karışıklığa sebep vermemesi gerekir. Anayasa Mahkemesi aynı konu ile ilgili olarak verdiği karar ile, ayrıntılı ve yerinde hukuki tespitler yapmıştır. (Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı).

Taşınan emtia'nın teslim konusunda, Uluslararası Taşıma Hukuku kuralları gereğince aşağıda belirtilen silsile ve tarafların hak ve sorumlulukları değişmemiştir aynen devam etmektedir.

Taşıtan (ithalatçı firma veya konişmentoya göre malın alıcısı), yükleyici tarafından gönderilen orijinal konişmentoyu ciro ederek, taşımayı gerçekleştiren taşıyan, taşıyan temsilcisi acenta veya taşıma işleri komisyoncusuna ibraz eder. Devamında, taşıyan (taşıyan temsilcisi acente veya taşıma işleri komisyoncusu), alıcının ibraz ettiği cirolu konişmento karşılığında yük teslim talimat formunu tanzim ederek alıcıya verir. Taşıtan, yükün gümrük vergilerini ödeyerek gümrükle ilişkisini kesmesi sonrası yük teslim talimat formunu geçici depo veya antrepo işleticilerine ibraz ederek, depo veya antrepo işleticileri yük teslim talimat formunun ibrazı karşılığında yükü alıcısına teslim eder.

Sözü edilen Dava Daireleri Kurulu kararının, Ordino veya Yük Teslim Makbuzu kullanımını ortadan kaldırdığını, iptal ettiğini ve bu belgenin aranmaması gerektiğini iddia etmek sakıncalı bir durum yaratır. Büyük ve telafi edilemez mağduriyetler doğurabilir.

SONUÇ:

İsmi ne olursa olsun hukuken gerekli ve önemli bir belgeden söz etmekteyiz. Ordino'nun ya da ordino yerine geçen belge veya işlemin, devre dışı bırakılması, yani taşımacının (acente, taşıyan veya forvarder) yükün tesliminde devre dışı bırakılması, taşımacının eşyayı teslim borcundan alıkonulması, hukuk güvenliğini tamamen ortadan kaldıracaktır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Ordino'nun aranmaması gerektiği, orijinal konişmento'yu, ibraz eden kişiye emtia'nın teslim edilebileceğini iddia edilmesi çok tehlikeli bir iddiadır. Yükün, taşıyanın onayı ve bilgisi olmaksızın teslim edilmesi ve navlun sözleşmesine aykırı bir durumun ortaya çıkmasına sebep olabilecektir. Yükün, taşıyanın onayı ve bilgisi olmaksızın teslim edilmesi durumunda, navlun sözleşmesi gereği yükü teslim borcunu ifa etmekten alıkonulan taşıyan konişmentonun geçerliliği, imzaların,

ciroların denetimi, konişmento'nun kaybı konusunda da üzerine düşen görevi ifa edemeyecektir.

Geçici depolama yeri işletmecisi ya da gümrüklü antrepo'nun, malın serbest dolaşıma giriş işlemleri sonrası yükü gönderilene teslim etmeleri durumunda, üzerine büyük bir sorumluluk almaktadır. Uluslararası ticareti sekteye uğratan, güveni sarsan, birçok hukuki problemin oluşmasına sebep olacaktırdır.

Taşıyanla taşıtan arasında tesis edilen navlun sözleşme denetimi, yük yolda iken yapılan düzeltmeler, taşıyanın navlun sözleşmesi gereği veya bankanın kredi alacağı gereği mal üzerinde rehin hapis hakkı denetimi yapılamayacaktır.

Yükün gönderilene teslimi anında yurtdışı acentenin veya yükletenin tahsil edilmek üzere bildirdiği alacakları tahsil edilmeyecek, uluslararası taşımanın yurt dışı kısmında büyük güven eksikliği problemi yaşanacaktır.

Yük ile birlikte teslim edilen konteynerin takibi yapılamayacaktır. Taşıyanın irade ve talebi aranmaksızın, gönderilenin ya da adına hareket eden kimselerin, konteynerini gümrüklü sahadan dışarıya çıkarabilmesi durumunda, hukuki problemler yaşanacaktır.

Dünyanın birçok yerinde acenteler, konşimento ya da teslim belgesi veya ordino gibi belgeler için makul bir ücret almaktadırlar. Bu belge ücretleri de taşıma ücretinden farklı olarak sözü edilen şirket ya da hatların vermiş oldukları hizmet karşılığında aldıkları bir ücret olduğu için rekabet kuralları bakımından ortaklaşa tespit ettikleri bir tarife bulunmamaktadır. Şirketler bunu kendileri belirlemektedirler. Daha uygun verenin ise diğer hususlar ile birlikte tercih edilebilme şartı artmaktadır.

Aynı bankacılık sisteminde olduğu gibi taşıma şirketleri ya da onların acenteleri söz konusu doküman hizmetlerinin karşılığı için bu ücreti almaktadırlar. Bu tüm dünyada meşru bir uygulama olup, alınıp alınmaması şirketlerin taktirine bağlı bir husustur. Bunun alınmamasını düzenleyen uluslararası bir düzenleme mevcut değildir.

Ordino hukuki bir belgedir. Taşıyanın konşimento ile başlayan, zilyetliği bu belgenin düzenlenmesi ve doğru adrese teslimi ile son bulmaktadır.

Taşıyanın ve taşıyana bu hizmeti yaptıran üst taşıyıcıların haklarının zayi olmaması için bu belgenin konşimentodan ari olarak tanzimi şart olup, dünyadaki uygulamalar da bu yöndedir.

Ülkemizde bu uygulamanın kalkması, ya da tartışmaya açılması hem dünya uygulamaları ile çelişki yaratacak ve yeknesak uygulamalara ters düşecektir. Taşıyanların haklarının zayi olması ve yanlış adrese mal teslimi ile taşıtanlarında mallarını kaybetmesi riski oluşacaktır.

Makul bir ücret tahtında bu uygulamanın devamı taşıma hizmeti bakımından işin vazgeçilmez bir unsuru olmaktadır. 11.09.2020

Av. Egemen Gürsel ANKARALI

İstanbul Barosu Lojistik ve Taşıma Hukuku Komisyonu Başkanı

Yük Teslim Talimat Formu (Ordino) olmadan teslim edilmeyen Emtia' ya İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine Değerlendirmeler.

Anayasa Mahkemesi 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı başvuruçunun ithal ettiği eşya, taşıyanla yapılan sözleşmedeki edimler yerine getirilmediği için **hapis hakkı çerçevesinde** liman idaresince **Yük Teslim Talimat Formu olmadan teslim edilmediği sebeple açtığı davada** ; **“başvurucu Şirketin mülkiyet hakkının korunması ile kamunun yararı arasında olması gereken adil denge bozulmadığı için müdahale ölçülü bulunduğu ve Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edilmediğine karar verilmiştir. “**

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun;

Madde 66- “Mahkeme kararları kesindir. Mahkeme kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.”

Yukarda belirtilen emredici hüküm, kararın, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayıcı niteliği bulunduğunu belirtmektedir.

Bu karar, net ifadeler kullanarak tespitler yapan ve uygulamaya ışık tutacak nitelikte bir karardır.

İlgili kararın, önemli saptamalarını başlık haline getirerek, karardaki anlatım ve ifadelere sadık kalarak ve paragraf numaralarını belirtilerek, sizlere sunmaktayım.

(“**taşımacı**” “**taşıyan**” veya “**taşıyıcı**” tanımlamaları . Bu incelemede “**taşıyan**” olarak kullanılacaktır.)

1. Gönderilenin yük teslim talimat formları olmadan, yüklerin taraflarına teslim edilemeyeceği hususu yasal bir zemine sahiptir.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “Başvurucu Şirket konumundaki alıcılar, konşimentoları ibraz edip yük sahibi olduklarını mezkûr madde hükümlerine göre taşıyanlar veya acentelerine belgelendirmediklerinde ya da bu kapsamda taşıyanlar veya acenteleri tarafından gümrük işlemleri tamamlanan yüklere ilişkin yük teslim talimat formları düzenleterek liman işletmelerine sunmadıklarında bu yüklerin taraflarına teslim edilemeyeceği hususu yasal bir zemine sahiptir.(47)

2. Liman işletmeleri ve geçici depo yerlerinin emtiaya ilişkin belgeleri, gümrük kanun ve yönetmeliği hükümlerine istinaden kontrol etme sorumlulukları vardır.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “ Liman işletmeleri ve geçici depo yerleri taşıyanın İfa yardımcısıdır. Teslimatı talep edilen eşyaya ilişkin belgeleri 4458 sayılı kanun ile gümrük yönetmeliği hükümlerine istinaden kendisinde bulunan kayıtlarla karşılaştırılarak kontrol etmek sorumlulukları vardır.

“Liman işletmelerinin tüm bu görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmeleri ve yardımcısı oldukları taşıyanların talimatlarına uygun hareket edebilmeleri için de kendilerine sıkı belge kontrolleri yapma ve eksik belgeyle başvuru yapanların teslim taleplerini karşılamama şeklinde kapsamlı yetkiler verilmesinde kamu yararının bulunduğu açıktır.” (50)

3. Emtiayı taşıyıcılarının rızaları dışında teslim eden liman işletmelerinin hukuki ve cezai sorumlulukları bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “ Nitekim emtiayı taşıyıcılarının rızaları dışında teslim eden liman işletmelerinin hukuki ve cezai sorumluluklarının bulunduğu gerçeği de dikkate alındığında bu yetki kapsamında yapılan sıkı belge kontrolleri ile taşıyan sıfatına sahip gemi donatanlarının ve onların temsilcileri olan gemi acentelerinin de taşıyan sıfatına sahip taşıma işleri komisyoncuları, liman idareleri ve mal alıcısı firmaların da ortak yararına bir uygulamanın gerçekleştiği anlaşılmaktadır.”(50)

4. Yük teslim talimat formu talep edilmesinde ve bu belgenin temin edilmemesi hâlinde malların tesliminden kaçınılmasında kamu yararı bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı emtia üzerinde hapis hakkı bulunan taşıyanların bu haklarının korunmasını teminen alıcılardan Yük Teslim Talimat Formu talep edilmesinde ve bu belgenin temin edilmemesi hâlinde malların tesliminden kaçınılmasında kamu yararı mevcut olup müdahalenin meşru bir amaç taşıdığını tespit etmiştir.

*“ Somut olayda da taşıyan tarafından 27/6/2011 tarihli yazı ile navlun ücretinin tahsil edilemediği, bu ücretler tahsil edilinceye kadar yük üzerinde hapis hakkı bulunduğu ve alacakları tahsil edilinceye kadar yüklerin teslim edilemeyeceği liman işletmesi ile Ambarlı Gümrük Müdürlüğüne bildirilmek suretiyle hapis hakkı kullanılmıştır. Bu durumda henüz teslimi gerçekleşmeyip antrepolarda bekletilen emtia üzerinde hapis hakkı bulunan taşıyanların bu haklarının korunmasını teminen alıcılardan Yük Teslim Talimat Formu talep edilmesinde ve bu belgenin temin edilmemesi hâlinde malların tesliminden kaçınılmasında **kamu yararı mevcut olup müdahalenin meşru bir amaç taşıdığı kuşkusuzdur ”.**(51)*

5. Yük teslim talimat formu gibi belgeler ithal konusu mal üzerinde hapis hakkının kullanılması açısından önemlidir.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “*Yük teslim talimat formu gibi belgeler istenmesi, taşıyan’ca ithal konusu mal üzerinde hapis hakkının kullanılmasının söz konusu olduğu durumlarda bu uygulamaların varlığı daha fazla önem kazanmaktadır.*”(57)

“*Özellikle somut olayda olduğu gibi taşıyanca ithal konusu mal üzerinde hapis hakkının kullanılmasının söz konusu olduğu durumlarda bu uygulamaların varlığı daha fazla önem kazanmaktadır.Bu durumda taşıyanların yardımcısı konumundaki liman işletmesinin eşyanın gönderilene teslimini yaptığı andan itibaren sorumluluğu sona erecektir. Bu itibarla liman işletmesi, taşıyandan aldığı talimat doğrultusunda malı kime teslim etmesi gerekiyorsa ona teslim edecektir.*” (58)

6. İşletmelerin, taşıyanların talimatı anlamına gelen ordino kesilmesi, ya da yük teslim talimat formu verilmesine rağmen malları teslimden kaçınması hâli ise gönderilen adına ölçsüz ve haksız bir durum yaratacaktır.

“Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “*İşletmelerin , taşıyanların talimatı anlamına gelen ordino kesilmesi ya da yük teslim talimat formu verilmesi işlemlerine rağmen malları teslimden kaçınması hâlinde ise müdahalenin ölçsüz olacağı açıktır.*”(60)

“*Bu durumda acentesinden veya taşıyandan alınacak Yük Teslim Talimat Formu ile malın teslimatının sağlanmasına imkân veren söz konusu hukuki enstrümanın varlığı, başvuru Şirkete yüklenen külfeti hafifletmekte ve bu, ticari işlemin tüm taraflarının menfaatine olan ve gemi taşımacılığında ticari güvenin tesisi için elzem olan mezkûr uygulamanın teşkil ettiği müdahaleyi ölçülü kılmaktadır.*” (60)

7. Ordinoların, artık uygulamadan kaldırıldığı söylenemez.

“ Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı *Taşıyanların imzalayarak yükün teslimine rıza gösterdiklerini ifade ettikleri ve “yük teslim talimat formu”, “yük teslim belgesi”, “etiketli konşimento “ veya “ ordino” gibi farklı isimler verilen bu belgeler hukuki geçerliliği olan belgeler olup, ulusal ve uluslararası ticaret ve taşımacılıkta yüklerin teslimi için geçerli ve gerekli belgeler olduğu hususunda bir uzlaşma bulunmaktadır.*(64)

Ayrıca talep konusu emtia hâli hazırda depoda durduğu için başvuru Şirketin malik olduğunu iddia ettiği bu emtianın vasıtasız zilyetliğine hâlâ ulaşabilmesi imkân dâhilindedir. Başvuru Şirket, her ne kadar emtianın teslimi için gerekli olan ordinoların artık uygulamada geçerliliğinin kaldırıldığını belirtmiş ise de taşıyanların imzalayarak yükün teslimine rıza gösterdiklerini ifade ettikleri ve yük teslim talimat formu, yük teslim belgesi, etiketli konşimento veya ordino gibi farklı isimler verilen bu belgeler hukuki geçerliliği bulunmayan belgelerden olmayıp ulusal ve uluslararası ticaret ve taşımacılıkta yüklerin teslimi için geçerli ve gerekli belgeler olduğu hususunda bir uzlaşma bulunmaktadır.”(64)

8. Varma yerinde, taşıyanın yük üzerindeki rehin hakkı devam etmektedir.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “Geçici depolama yerinde gümrük işlemleri tamamlanan ve gemiden tahliye edilen yükün mevzuat hükümleri gereğince taşıyan tarafından gönderilene teslimi ile taşıma sözleşmesi sona ermekte ve bu sürede taşıyanın navlun ücreti ve bu ücret sebebiyle yük üzerindeki rehin hakkı devam etmektedir.”(15)

9 . Gönderilen Şirket konşimentoyu ibraz edip yük sahibi olduğunu taşıyan veya acentesine belgelendirmek zorundadır.

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “Gönderilen Şirket konşimentoyu ibraz edip yük sahibi olduğunu taşıyan veya acentesine belgelendirmediği sürece, taşıyan veya acentesi tarafından gümrük işlemleri tamamlanan yüke ilişkin Yük Teslim Talimat Formu düzenlenerek geçici depolama yerine gönderilmez.(15)

Yük üzerinde hapis hakkını kullandıkları belirtilmesi durumunda , taşıma sözleşmesinin tarafları arasında taşıma sözleşmesinden kaynaklanan edimlerin henüz ifa edilmediği anlamı çıkmaktadır.(15)

10. Yük teslim talimat formu ‘nu düzenleyip vermesi gereken kişiler, taşıyan veya yetkili acentesidir

Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “Yük teslim talimat formu'nu düzenleyip vermesi gereken kişiler, taşıyan veya yetkili acentesidir. Liman işletmeleri ve geçici depolama yerleri yük teslim talimat formu kendisine ibraz edilmeden yükün teslim edilmemesinden sorumlu tutulamayacaktır (15/VI)

Sonuç olarak, liman işletmesi, taşıma sözleşmesinin tarafı olmaması ve yük üzerinde bir tasarruf hakkının bulunmaması sebebiyle, verilen talimat gereğince Yük Teslim Talimat Formu kendisine ibraz edilmeden yükün teslim edilmemesinden sorumlu tutulamayacaktır. (15/VII)

11. Liman İşletmeleri ve Geçici Depo Yerleri Taşıyanın İfa Yardımcısı Olarak Görev Yapmaktadırlar.

*Anayasa Mahkemesi Kararı - 2. B., B. 2015/13851 T. 27.6.2018 tarihli kararı “ Liman İşletmeleri Ve Geçici Depo Yerleri Taşıyanın İfa Yardımcısı Olarak Görev Yapmaktadırlar.(Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 28/11/2017 tarihli ve E.2016/4787, K.2017/6644 sayılı kararı “ **TCDD’nin taşıyanın ifa yardımcısı olup, taşıyanın sorumluluğunun devam ettiği,.....”** Bu bağlamda konu hakkındaki Yargıtay içtihadına göre liman işletmesi taşıyanın ifa yardımcısı sıfatını taşımakta olup ancak yük teslim talimatına göre liman idaresi yükü alıcıya teslim edebileceği belirtilmiştir.”(27)*

Av. Egemen Gürsel ANKARALI

Av. Egemen Gürsel Ankaralı egemen@ankarali.av.tr

T.C.
ULA TIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Denizcilik Genel Müdürlüğü

Sayı :25270526-155.99-E.52731
Konu :Yük teslim talimat formu

24.09.2020

DAĞITIM YERLERİNE

Malumları olduğu üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanun'undaki düzenlemelerle Gümrük İdaresi antrepoculuk faaliyetinden çekilmiş, antrepoculuk sahasını ilgilendiren ve mal tesliminde kullanılan "ordino" gümrük mevzuatından çıkarılmıştır. Bu uygulama sonucunda denizyolu ile ithal edilen ve liman işletmelerinin geçici depo veya antrepolarına teslim edilmiş olan malların taşıyana sorulmaksızın konşimentoda alıcı olarak görülen kişilere yükün teslim edilmesi durumları ile karşı karşıya kalınmış, gerçek alıcısına teslim edilmemesinden kaynaklanan sorunlar yaşanmış, taraflar arasında mahkeme süreçleri yaşanmıştır.

Ayrıca, ağırlıklı olarak Uzakdoğu'dan ithal edilen yükler için münferit ve yoğun hacimde ithalat faaliyeti gerçekleştirmeyen KOBİ kategorisindeki firmalardan fahiş ücretler talep edilmesi, farklı adlar altında (dökümantasyon, lokal masraflar, terminal, organizasyon, parsiyel servis, iletişim vb.) yük alıcısına bazen navluna yaklaşan masraflar çıkartılması sürdürülebilir ticaretin önündeki engellerden biri olarak ortaya çıkmış, aksine büyük hacimli ithalat yapan birçok firmadan ordino ücretinin alınmaması gibi hususlar ile de karşılaşmıştır.

Bu sebeple sektörden gelen talepler üzerine, deniz yoluyla ithal edilerek geçici depo ve antrepolarına teslim edilen yüklerin alıcılarına tesliminde uyulacak hususları içeren **Mülga Denizcilik Müsteşarlığı Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından 17/05/2011 tarihli ve 14765 sayılı Talimatı** düzenlenmiştir. Ardından fahiş fiyat uygulamaları sebebiyle yaşanan mağduriyetlerin engellenmesi amacıyla yük teslim talimat formu için konşimento/yük teslim formu başına 150 TL tavan ücret belirlenmesine ve tavan ücretin her takvim yılı başında bir önceki yılın tüketici fiyat endeksi oranında artacak şekilde uygulanmasına yönelik **03/01/2018 tarihli ve 2018/1 sayılı Genelge düzenlenmiştir.**

Yukarıda belirtilen hususlar ile birlikte konunun defalarca Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK) gündemine gelmesi ve Lojistik Performans Endeksi'ndeki sıralamamızı olumsuz etkileyen bir faktör olarak belirtilmesi gibi durumlar da dikkate alınarak yapılan düzenleme ile yük alıcısı, taşıyan, taşıtan, liman işletmecisi, taşıma işleri komisyoncusu, gümrük müşavirleri, gemi acenteleri, ithalat ve ihracatçılar dahil ilgili tüm sektör taraflarının hak ve menfaatleri gözetilmeye çalışılmıştır. Ancak bahse konu

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : YYYYRSTVB Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/udhb-ebys>
Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA
Tel No: 0 (312) 203 10 00 Fax No:0 (312) 231 33 06
web: www.denizcilik.gov.tr

Bilgi için:Muhammed Alper KEÇEL
Denizcilik Sörvey Mühendisi

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Denizcilik Genel Müdürlüğü

Sayı :25270526-155.99-E.52731
Konu :Yük teslim talimat formu

24.09.2020

düzenlemelere yönelik Bakanlığımızın yetkisi olmadığını gerekçe göstermek suretiyle davalar açılmıştır.

Bu davalar sonucunda 2018/1 sayılı Genelgenin yürütmesi Danıştay'ın konuya ilişkin görev ve yetkinin Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğüne ait olduğu hususundaki kararı ile 19.12.2018 tarihinde durdurulmuştur (Fiyat belirleme genelgesi). Bakanlık olarak; Yürütmeyi durdurma kararı kanuni süre içerisinde uygulanmış ve sektöre duyurulmuştur. Bununla birlikte, yük teslimini düzenleyen 2011 tarihli "Yük Teslim Talimat Formu"nun iptaline ilişkin idari yargı süreci kapsamında Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 17.12.2018 tarihli kararı ile Gümrük Yönetmeliği'nde taşıyanın sorumluluğunu gözeten ve pratikte yaşanan sorunları çözecek bir hüküm bulunmadığı gerekçesiyle yetki alanı dışında düzenleme yapılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı belirtilmiştir. (K:2018/5551)

Danıştay 10. Daire tarafından verilen E:2011/9380-K:2015/4632 sayılı davanın reddi kararı davacının temyiz talebi sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2016/2991E-2018/5551K sayılı kararıyla bozulmuş, bozma kararına karşı Bakanlığımız tarafından karar düzeltme yoluna başvurulmuştur. Ancak Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun E:2019/2250E-K:2020/812 sayılı kararıyla karar düzeltme isteminin reddine karar verilmiştir. Karar uyarınca, bahse konu deniz yoluyla ithal edilerek geçici depo ve antrepolara teslim edilen yüklerin alıcılara tesliminde uyulacak hususlar ile Yük Teslim Talimat Formu uygulamasının söz konusu Mahkeme kararına istinaden yürürlükten kaldırıldığı Genel Müdürlüğümüzce ilgililere bildirilmiştir.

Diğer taraftan, konuya ilişkin Anayasa Mahkemesinde açılan davalar sonucunda alınan 27 Haziran 2018 tarihli kararda ise; her ne kadar emtianın teslimi için gerekli olan ordinoların artık uygulamada geçerliliği kaldırılmış olsa da bu belgelerin hukuki geçerliliği bulunmayan belgelerden olmayıp ulusal ve uluslararası ticaret ve taşımacılıkta yüklerin teslimi için geçerli ve gerekli belgeler olduğu hususunda bir uzlaşma bulunduğu tespit edilerek 'Yük Teslim Formlarının' kullanımının hak ihlali olmadığına karar verilmiştir.

Malumları olduğu üzere, taşıma hukukunda varış yerine ulaşan malın taşıyan tarafından gönderilene teslimi iki taraflı bir hukuki işlemdir. Bunun için taşıyanın kendi rızasıyla mal üzerindeki zilyetliğini sonlandırarak, alıcıyı zilyet kılması gerekmektedir. Bu teslim işlemine taşıyanın katılmaması, en azından teslimin onun onayı veya talimatıyla gerçekleşmemesi

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : YYYYRSTVB Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/udhb-ebys>
Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA
Tel No: 0 (312) 203 10 00 Fax No:0 (312) 231 33 06
web: www.denizcilik.gov.tr

Bilgi için:Muhammed Alper KEÇEL
Denizcilik Sörvey Mühendisi

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Denizcilik Genel M¼d¼rl¼ ü

Sayı :25270526-155.99-E.52731
Konu :Y¼k teslim talimat formu

24.09.2020

ulusal ve uluslararası hukuka aykırı olacaktır. Bu nedenle, taşıyanın imzalayarak y¼k¼n teslimine rıza gösterdiğini ifade ettiği "y¼k teslim talimat formu" veya "y¼k teslim belgesi" yahut "etiketli konşimento" veya "ordino" gibi isimlerle anılan bu belge, ulusal ve uluslararası taşımacılıkta y¼k¼n teslimi i¼in ge¼erli bir belgedir.

Bununla birlikte yurtdışındaki uygulamalarda "delivery order" adı ile kullanılan "Y¼k Teslim Talimat Formu"na emsal formlar i¼in ortalama 40-50 USD civarında bir ¼crete alındığı bilinmektedir.

Öte yandan, T¼rk Ticaret Kanunu'nun 870 nci maddesinde: "Taşıma ¼creti, eşyanın tesliminde ¼denir. Taşıyıcı taşıma ¼cretinden başka, eşya i¼in yapılan, duruma ve şartlara g¼re gerekli olan giderleri de isteyebilir." h¼km¼ amirdir. Bu doğrultuda, ithal edilerek ¼lkemize getirilen ve taşıma ara¼larından tahliye edilerek taşıyan veya onun acentesi ya da temsilcisi tarafından ilgili varış yeri terminallerine veya ge¼ici depolama yerlerine teslim edilmiş olan uluslararası ticarete konu y¼k¼n alıcıya teslimi i¼in iki koşulun yerine getirilmiş olması gerekmektedir. Bunlardan ilki, g¼mr¼k ithalat beyannamesi ile ispatlanmış olan y¼ke ilişkin g¼mr¼k vergi, resim ve har¼ların ¼denmiř olmasıdır. İncisi ise, uluslararası ticarete konu malın doğru alıcıya tesliminin sağlanması ve taşımadan doğan navlun ve ilgilisi diğer masrafların taşıyana veya temsilcisine/acentesine ¼denmiř olmasıyla alacak-verecek ilişkisinin tamamlanmasıdır.

Bununla birlikte, G¼mr¼k Kanunu'nun 218 inci maddesine 7099 sayılı Kanunla eklenen "T¼rkiye ile diğer ¼lkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile ge¼ici depolama yeri işleticileri, g¼mr¼kl¼ sahalarda 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve G¼revleri Hakkında Kanun H¼km¼nde Kararname kapsamı dışında bulunan g¼mr¼k iř ve işlemleri ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha i¼i taşıma ¼cretleri ve benzeri masrafların belirlenen azami bedellerine uymakla y¼k¼ml¼d¼r. Bakanlık tarafından azami bedeller belirlenirken ¼zelleřtirme uygulamaları ¼er¼evesinde yapılan s¼zleřmelerde yer alan d¼zenlemeler dikkate alınır." h¼km¼ amirdir.

Ayrıca; 07.10.2009 tarihli ve 27369 (M¼kerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak y¼r¼rl¼Đe giren G¼mr¼k Y¼netmeliĐi'nin "Yetki" başlıklı 559 uncu maddesinde ekonomik gereklilikler ve dış ticaret politikaları dikkate alınarak, ge¼ici depolama yerleri ve g¼mr¼k antreposu ile ilgili d¼zenleme yapmaya, bu Y¼netmelikte ¼ng¼r¼lmeyen sorunların ortaya

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gere i bu belge elektronik imza ile imzalanmı tır.

Evrak Do rulama Kodu : YYYYRSTVB Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/udhb-ebys>
Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / ¼ankaya / ANKARA
Tel No: 0 (312) 203 10 00 Fax No:0 (312) 231 33 06
web: www.denizcilik.gov.tr

Bilgi i¼in:Muhammed Alper KE¼EL
Denizcilik S¼rvey M¼hendisi

T.C.
ULA TIRMA VE ALTYAPI BAKANLI I
Denizcilik Genel Müdürlü ü

Sayı :25270526-155.99-E.52731
Konu :Yük teslim talimat formu

24.09.2020

çıkması halinde bunları inceleyerek sonuçlandırmaya Müsteşarlığın (Mülga Gümrük Müsteşarlığı) yetkili olduğu düzenlemeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, yük teslim süreçlerine ilişkin denizcilik uygulamalarının etkin ve verimli sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi, deniz ticaretinin belirli bir güvenlik seviyesinde seyrinin ve sektör temsilcilerinin ortak menfaatinin temini ile liman işletmelerinin yük ilgilileri ile idare arasında kalmaması, sektörden gelen taleplere yerinde ve doğru cevap verilebilmesi bakımından, izah edilen bu konuda bir belge ya da elektronik uygulamanın tarafınızca yapılmasının ygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

 e-imzalıdır

Selim DURSUN
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

Ek :

- 1 - Mülga DTGM yazısı (3 sayfa)
- 2 - Anayasa Mahkemesi Kararı (15 sayfa)
- 3 - Danıştay Kararı

Dağıtım:

Gereği:

Ticaret Bakanlığına
(Gümrükler Genel Müdürlüğü)

Bilgi:

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gere i bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : YYYYRSTVB Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/udhb-ebys>
Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA
Tel No: 0 (312) 203 10 00 Fax No:0 (312) 231 33 06
web: www.denizcilik.gov.tr

Bilgi için:Muhammed Alper KEÇEL
Denizcilik Sörvey Mühendisi